

Styresak nr.:	50-18	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	17/01154		

Utvidelse av akuttmottaket

Sammendrag:

På bakgrunn av styrets ønske om å utrede flere alternative løsninger for utvidelse av akuttmottaket på Kalnes fremlegges sak hvor styret blir bedt om å ta stilling til valg av alternativ og veien videre.

Forslag til vedtak:

1. Styret anbefaler at det arbeides videre med alternativ 1, konseptfase del II, for utvidelse av akuttmottaket i Sykehuset Østfold.
2. Styret ber om at saken oversendes Helse Sør-Øst for godkjenning og bruk av oppsparte midler til utbyggingen.

Kalnes, den 13.6.2018

Irene Dahl Andersen
kst. administrerende direktør

Vedlegg: 1. Konseptrapport utvidelse av akuttmottak datert 12. juni 2018
                  2. Risikovurdering av *alternativ 0* per 1. juni 2018

Styresak nr.: 50-18

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Følgende alternativer er vurdert:

Alternativ 0: Videreføring av eksisterende løsning

Alternativ 1: Utvidelse av akuttmottaket ved akuttinngang (vest)

Alternativ 2: Forenklet utvidelse av akuttmottaket ved akuttinngang (vest)

Alternativ 3: Utvidelse av akuttmottak mot helikopterplass (nord)

Administrerende direktør anbefaler styret å gi sin tilslutning til at det arbeides videre med konseptfase del II for alternativ 1, utvidelse av akuttmottaket i Sykehuset Østfold (SØ).

Administrerende direktør anbefaler at saken oversendes Helse Sør-Øst for godkjenning av å benytte oppsparte midler til utbyggingen.

2. Faktabeskrivelse

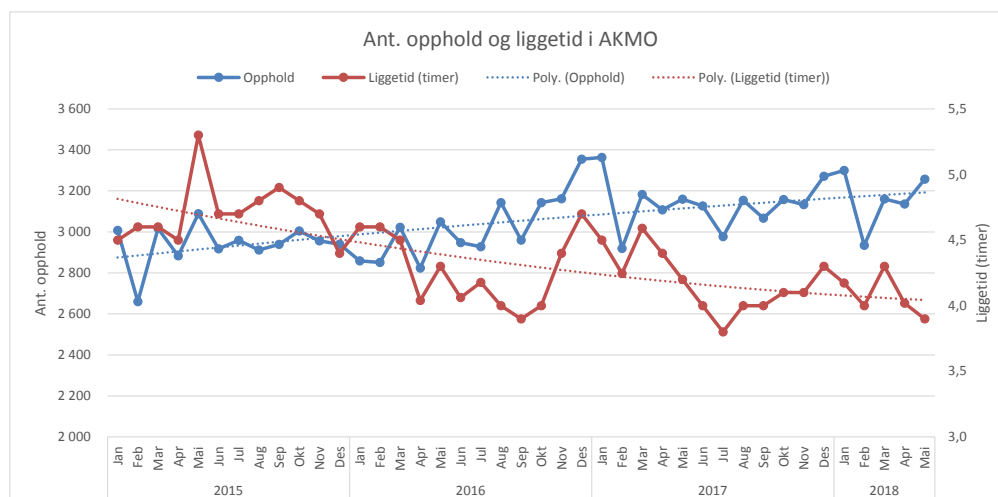
Bakgrunn for saken

Det har over flere år vært en økende pågang av pasienter til akuttmottaket. Fra januar 2015 har økningen vært på ca. 8 %. I tillegg er liggetiden per dags dato i overkant av 4 timer, mens det i konsept for nytt sykehus ble planlagt med 2 timer. Dette har resultert i arealutfordringer i akuttmottaket og økt ventetid for pasientene. Mangel på undersøkelses- og behandlingsrom gir økt tid til triage (hastegradsvurdering) og legevurdering, med risiko for redusert pasientsikkerhet. Ventesonen for pasient og pårørende er for liten, og medarbeidere i resepsjonen klarer ikke å håndtere henvendelser på en tilfredsstillende måte.

Akuttmottaket har i dag to triagerom og to undersøkelsesrom i tilknytning til ytre sone (gående inngang). Antallet behandlingsplasser er 19, og kapasitet på venterom er ca. 20 plasser for pasienter og pårørende. Akuttmottaket har tidvis et betydelig korridorbelegg. Antall pasienter i akuttmottak har på det mest hektiske vært 75 pasienter samtidig.

Forholdene i ambulanseinngangen er lite tilfredsstillende. Det er trangt og vanskelig å klargjøre bærer etter bruk, noe som innebærer at ambulansetjenesten benytter areal inne i akuttmottaket.

SØ overtar fra mai og september 2018 pasienter fra Vestby kommune. Dette vil medføre en ytterligere økning av pasienter til akuttmottak (ca. 6 %).

Styresak nr.: 50-18

Framskrivning 2015-2030

Type aktivitet	Aktivitet 2015	Fremskrevet aktivitet 2030	Endring 2015-2030	Endring % 2015-2030
Antall pasienter inn i akuttmottak	35283	55971	20688	58,6 %

Dette er basert på tallene fra 2015-2017 (økning på 3,3 % per år).
Pasientene fra Vestby kommune er inkludert (utgjør en økning på ca. 6 %).

Prosess

Det er tidligere gjennomført en mulighetsstudie for utvidelse av akuttmottaket. Studien utredet en løsning med et fotavtrykk på ca. 630 m² BTA. Saken ble presentert i sykehusledermøtet 25. april 2017. Konklusjonen var på daværende tidspunkt at løsningen hadde for stor kostnadsramme til å kunne realiseres.

FM v/eiendomsavdelingen fikk i oppdrag å se på muligheter for en forenklet løsning for utbygging, jf. sykehusledermøte 9. mai 2017. Mulighetsstudie for forenklet utvidelse av akuttmottak ble presentert som orienteringssak i sykehusledermøtet 22. juni 2017.

Administrerende direktør besluttet 22. august 2017: *Prosjekt utredning av forenklet utvidelse av Akuttmottak iverksettes og ledes av klinikkssjef Liv Marit Sundstøl.* Saken ble behandlet i AMU 10. oktober 2017 og tatt til orientering. Videre ble saken behandlet i sykehusledermøtet 7. november 2017 med følgende vedtak fra administrerende direktør:

1. *Sykehusledermøtet gir sin tilslutning til at prosjektskisse med kostnadskalkyle oversendes styret og Helse Sør-Øst.*
2. *Prosjektperiode og byggestart komprimeres så mye som mulig.*

Saken skulle vært behandlet i styremøte 18. desember 2017, men saken ble trukket og styret ba om at ny sak legges frem primo 2018. I styreseminar 26. februar 2018 fikk styret presentert SØs eiendomsportefølje og utbyggingsbehov. Styret ba administrerende direktør utrede tre alternativer for utbygging av akuttmottak, og legge disse frem for styret.

Saken ble behandlet i styret 9. april 2018 under sak 21-18 *Status og fremdrift for utvidelse av akuttmottaket i Sykehuset Østfold.* Utdrag fra protokollen:
Fra åpning av nytt sykehus i 2015 til dags dato har akuttmottaket hatt kapasitetsutfordringer, og arealet til akuttmottaket forslås derfor utvidet. Tre alternative utvidelser skal konseptutredes som grunnlag for å sikre tilstrekkelig sikkerhet for valg av utbyggingsalternativ.
Styrets enstemmige vedtak: Styret tar status og fremdrift for utvidelse av akuttmottaket i Sykehuset Østfold til orientering.

Orienteringssak (128-18) i sykehusledermøte 5. juni 2018, vedtak: *Saken tas til orientering*

Tillitsvalgte og vernetjenesten har deltatt i arbeidsgruppen og i styringsgruppen. Brukerutvalget ved leder har deltatt som medlem av styringsgruppen. Det ble gitt en muntlig orientering om saken til foretakstillitsvalgte (FTV) og hovedverneombudet (HVO) 29. mai 2018. AMU og Brukerutvalget orienteres om saken 13. juni 2018.

Styresak nr.: 50-18

Følgende alternativer er vurdert:

Alternativ 0: Videreføring av eksisterende løsning

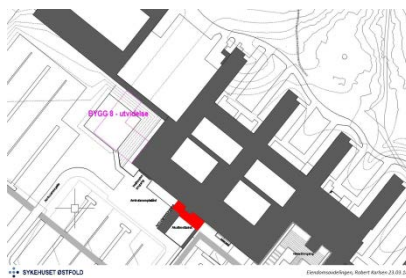
Alternativ 1: Utvidelse av akuttmottaket ved akuttinngang (vest)

Alternativ 2: Forenklet utvidelse av akuttmottaket ved akuttinngang (vest)

Alternativ 3: Utvidelse av akuttmottak mot helikopterplass (nord)

Alternativ 1

Alternativ 2

Alternativ 3

Alternativ 0 omfatter dagens løsning, med nødvendige investeringer for at alternativet skal kunne fungere med samme levetid og være sammenlignbar med de andre utvidelsesalternativene.

Alternativ 1 er basert på løsninger fra mulighetsstudiet.

Alternativ 2 er basert på forprosjekt for forenklet utvidelse av akuttmottak, fullført april 2018.

Alternativ 3 gir en prinsipielt annen løsning for plassering av akuttmottaket som følge av innlemmelse av fremtidige strålebunkere. Alternativet omfatter også flytting av helikopterplass.

I vurderingen er det skilt mellom kvantitative (prissatte) og kvalitative (ikke-prissatte) effekter ved de 3 alternativene. Konsekvenser for bemanning ved de ulike alternativene kan ikke vurderes på nåværende tidspunkt. For hvert alternativ er det satt karakterer i forhold til dagens løsning (alternativ 0). Karakterskalaen er vist nedenfor. Det er gitt pluss dersom løsningen vurderes som bedre enn alternativ 0 og minus dersom løsningen vurderes som dårligere.

Karakterskala for vurdering av effektmål

Karakter som beskriver hvordan løsningen/alternativet ivaretar effektmålet versus alternativ 0				
Dårligere	Likeverdig	Noe bedre	Bedre	Mye bedre
-	0	+	++	+++

Oppsummering kvantitative og kvalitative effekter for vurdering av alternativene

Nr	Kriterier	Alternativ 0	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
1	Økonomisk bæreevne Finansielt handlingsrom	0	+++	++	+
2	Kvalitet i pasientbehandlingen	0	+++	++	+++
3	Løsningens kvalitet og fleksibilitet	0	+++	+	++
4	Støtte opp under bedre samhandling	0	+++	+	++
5	Kompleksitet i gjennomføringen	0	++	+++	+
Totalt		0	+++	++	++

I tabellen skårer alternativ 1 bedre enn alternativ 2 ift. punkt 1 (økonomisk bæreevne). Årsaken til dette er at alternativ 1 ivaretar bærekraften i et langtidsperspektiv (ivaretar fremtidige kapasitetsbehov), mens alternativ 2 kun dekker deler av dagens behov.

Styresak nr.: 50-18

Alternativ 0 kan ikke løse akuttmottakets behov da det ikke er mulighet for å ekspandere innenfor eksisterende bygningsmasse.

Alternativ 2 løser ikke akuttmottakets nåværende eller fremtidige behov og det vil ikke være utvidelsesmuligheter ved denne løsningen. Kapasiteten økes bare for «gående» pasienter, men ikke for «liggende». Nye arealer gir kun plass til 2-3 nye undersøkelsesrom, men ingen behandlingsrom. Det vil si at dagens behov ivaretas i noen grad, men ikke tilstrekkelig. Framskrivning/ framtidig behov vil ikke ivaretas, da det heller ikke er mulighet for utvidelse oppover eller innover i bygget.

Alternativ 3 er ikke en hensiktsmessig løsning for akuttmottaket, da det blir utfordrende med logistikk og store avstander.

Alternativ 1 er vurdert til å være det alternativet som i størst grad bidrar til høyest måloppnåelse. Det gir tilstrekkelig med behandlingsrom, legger til rette for god pasientlogistikk og ivaretar areal til ambulansetjenesten.

Forslag til løsning

Alternativ 1 vil dekke utfordringene til akuttmottaket både for gående og sengeliggende pasienter. Plasseringen ligger sentralt i forhold til eksisterende lokaler. Løsningen ivaretar arealer for ambulansetjenesten til klargjøring av bårer og etablering av godkjent lager for lagring av gass. Akuttmottaket vil etter utvidelsen sikre et helsemessig godt og samfunnsøkonomisk effektivt behandlingstilbud til befolkningen i Østfold, inkludert utvidet opptaksområde Vestby.

Alternativ 1 vil gi følgende nye fasiliteter/ funksjoner/ forbedringer:

- Funksjonell innglasset resepsjon med to arbeidsplasser, for mottak av gående pasienter
- Tilstrekkelig antall venteplasser for å ivareta «ikke-triagerte» pasienter og pårørende
- 9 fleksible undersøkelse/behandlingsrom med medisinsk teknisk utstyr og IKT-utstyr
- Område for rørpost og blodprøvetaking (utføres ca. 60 blodprøvetakinger per døgn)
- Bedre logistikk ved ambulanseinngangen
- Støtterom for pasientnært arbeid
- Ivaretagelse av arbeidsforhold for medarbeidere

I tillegg kommer andre støtterom som toaletter mv.

Alternativ 1 gir klart større mottakskapasitet og bedret pasientlogistikk målt mot alternativ 2. I tillegg får man større og mer oversiktlige ventesoner som gir klart bedre mulighet for tilsyn med ventende pasienter/ pårørende og et klart skille mellom disse og kritisk syke pasienter (liggende). Sikkerheten blir dermed også ivaretatt på en bedre måte både for pasienter/ pårørende og medarbeidere.

Risikovurdering

I forbindelse med utredning av forenklet utvidelse av akuttmottak, ble det utført en risikovurdering av *alternativ 2* Forenklet utvidelse av akuttmottaket ved akuttinngang (vest), som ble lagt frem for styret 18. desember 2017.

Det er gjennomført en risikovurdering av dagens situasjon (*alternativ 0- vedlagt*). Berørte ledere, medarbeidere og representanter fra tillitsvalgte og vernetjeneste deltok. 14 områder ble risikovurdert, og områdene med høyeste skår for risiko er:

Styresak nr.: 50-18

- Reduksjon av pasientsikkerhet grunnet mangel på areal (påvirkes også av tilgjengelig bemanning)
  - Lang ventetid til triage
  - Lang ventetid til lege
  - Mangelfull observasjon/oppfølging i ventetiden
- Korridorpatienter i perioder med størst pasienttilstrømning og/eller problemer med pasientflyten fra akuttmottak til døgnområde
- Utfordringer med intern pasientlogistikk
- Mangel på mottaksrom med seng i tidsrommet med størst pasienttilstrømning
- Mangel på undersøkelsesrom
- Krevende arbeidsforhold for medarbeiderne

Det er iverksatt en rekke tiltak rettet mot effektivisering av pasientflyt, arbeidsprosesser og bemanning men dette vil ikke være tilstrekkelig for å løse akuttmottakets utfordringer. Det er svært begrensede muligheter for utvidelse i tilstøtende arealer, noe som gjør en utbygging nødvendig.

Kostnad og finansiering

SØ vil ha økonomisk bæreevne under forutsetning av at Økonomisk langtidsplan (ØLP) 2019 til 2038 følges. Det forutsetter disponering av likvide midler fra tidligere salg og fremtidig salg av eiendommer til prosjektet. SØ har derved økonomisk bæreevne til å gjennomføre alternativ 1 og 2. Alternativ 3 har ikke økonomisk bæreevne da prosjektet overstiger SØs mulighet for egenfinansiering.

Helse Sør-Øst må godkjenne alle investeringsprosjekter som overstiger 50 mill. kroner. Saken må derfor sendes Helse Sør-Øst for godkjenning. Da SØ ikke er i økonomisk balanse, må også bruk av oppsparte midler fra blant annet tidligere salg godkjennes av Helse Sør-Øst. I oppdatert økonomisk langtidsplan for perioden 2019-2022(38) er det lagt inn en total kostnadsramme til prosjektet på 75 mill. kroner fordelt på årene 2019-21. Endelig kostnad vil fremkomme i konseptfase del II som legges frem for styret i SØ i desember for 2018.

Grunnkalkyle for alle alternativer (1000 kroner)

Utvidelse av akuttmottak	Alternativ 1 (2017)	Alternativ 2 (2018)	Alternativ 3 (2018)
Grunnkalkyle	49 900	18 200	161 900
Sum P50	49 900	18 200	161 900
Usikkerhetsavsetning	<i>Ikke utført</i>	<i>Ikke utført</i>	<i>Ikke utført</i>
Sum P85	<i>Beregnes i konseptfase del II</i>		

Det er ikke utarbeidet utstyrprogram for IKT, medisinsk teknisk utstyr, inventar eller annet utstyr i denne fasen. Øvrige kostnader som tilkomstvei, opparbeidelse utendørs, samt ombygging i eksisterende bygg er ikke beregnet.

Fremdriftsplan

Fremdriftsplanen nedenfor viser aktiviteter og varigheter/milepæl for de ulike alternativene, denne er kun veiledende og vil bli vurdert på nytt i konseptfase del II. Byggetiden kan reduseres

Styresak nr.: 50-18

forutsatt at nødvendige beslutninger tas til rett tid. Skisseprosjekt kan benyttes som underlag for konkurranse/ kravspek. Dette vil avklares i fase II.

Aktivitet	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Konseptfase del II, Skisseprosjekt	06.2018 - 11.2018	06.2018	06.2018 - 11.2018
Beslutning om forprosjekt (B3) SØ	12.2018	Utført	12.2018
Beslutning om forprosjekt (B3) HSØ	01.2019	Utført	01.2019
Kontrahering rådgivere for utarbeidelse av konkurransegrunnlag	02.2019	Utført	02.2019
Utarbeidelse av kravspesifikasjon	03.2019 - 05.2019	Utført	03.2019 - 05.2019
Kunngjøring av totalentreprise	06.2019	06.2018	06.2019
Godkjenne forprosjekt (B4) SØ, HSØ	01.2020 – 02.2020	01.2019 – 02.2019	01.2020 – 02.2020
Kontrahering totalentreprise	03.2020 – 12.2020	03.2019 – 06.2019	03.2020 – 12.2020
Forberedende byggearbeider inkludert rivning og flytting av helikopterplass	01.2021 – 03.2021	07.2019-08.2019	01.2021 – 06.2021
Byggeperiode	04.2021 - 03.2023	08.2019 - 10.2020	07.2021 – 12.2023
Innflytting	06.2023	12.2020	06.2024

Skisseprosjektet i konseptfasens del II vil danne grunnlag for forprosjektet. Skisseprosjektet vil legges fram for behandling i styret i SØ ved årsskiftet 2018/19 og for Helse Sør-Øst våren 2019.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Det anbefales at *alternativ 1* legges til grunn for utvidelse av akuttmottaket. Dette er basert på en helhetsvurdering av funksjonalitet, økonomi, usikkerhet knyttet til gjennomføringsplan og konsekvenser for annen virksomhet. Løsningen dekker nåværende og fremtidig behov. Plasseringen i tilknytning til eksisterende akuttmottak gir en god logistikk, og areal til ambulansetjenesten er ivarettatt. Helikopterplassen blir ikke berørt og alternativet gir mulighet for utvidelse.

Dersom styret 18. juni 2018 godkjenner konseptrapport del I, kan mulig byggestart være våren 2021 med innflytting våren 2023. I konseptfase del II vurderes det om selve byggetiden kan forkortes.

Økonomisk er alternativ 1 bærekraftig, slik at løsningen er gjennomførbar. Alternativ 2 har også økonomisk bæreevne, men vil ikke i tilstrekkelig grad dekke akuttmottakets arealbehov. Kapasitet for mottak av pasienter i akuttmottaket øker vesentlig med alternativ 1 for alle pasientkategorier. Ved alternativ 2 økes kun kapasiteten for gående pasienter. Alternativ 3 har ikke økonomisk bæreevne da investeringskalkylen er høyere enn mulighet for egenfinansiering.